

[CONSTANTIJN HUYGENS (DEN HAAG)]
AAN UTRICIA OGLE [UTRECHT]
6 JUNI 1668
6665

Antwoord op een verloren gegane brief van Utricia Ogle.

Samenvatting: Huygens beklagt zich erover dat Utricia hem op doorreis vanuit Utrecht niet heeft bezocht.

Hij schrijft o.a. over zijn nieuwe klavecimbel. Omdat hij veronderstelt dat Utricia geen tijd en belangstelling meer voor muziek kan opbrengen, zendt hij haar twee stukken tekst ter verpozing.

Bijlagen: *Relation de ce qui s'est passé au restablissement d'Orange* (Chambrun 1666); *De nieuwe Zee-straet* (Huygens 1667).

Over een antwoord van Utricia is niets bekend.

Primaire bron: Den Haag, Kon. Bibl., Hs. KA XLVIII, fol. 24rv: ontwerp (autograaf).

Vroegere uitgaven: Worp 1896, p. 136: onvolledig (<What then if she ... have charmed you.>).

— Worp 6, nr. 6665, p. 231: volledig.

— Rasch 2007, nr. 6665, pp. 1071-1074: volledig, met Nederlandse vertaling.

Naam: Sixty.

Plaatsen: Engeland; Hamburg; Orange; Scheveningen.

Glossarium: division (variatie); musike (muziek); paire of virginals (klavecimbel); string (snaar).

Transcriptie

To the Lady Swann.

6 June 1668.

Madam,

There was no peace to be made between Your Ladyship and me but by the intervention of so kind a letter as you were pleased to send me at a time, when indeed I did beleeve you to be at Hambourg a good while agoe, your cousin Sixty having assured me of it, and much confirmed me in that opinion by telling me how Your Ladyship had found in her heart to be a whole night at The Haghe, without giving any notice of it to those who did presume to be in an ancient possession of some little corner of that heart.

In good earnest, Madame, I was something greeved at the news, and am scarce wel returned from, I know not, my displeasure or my anger. Howsoever, seeing you are pleased to pay us in words, patience must be taken; of one thing I may assure Your Ladyship, that if ever I came so neare Hambourg as Utrecht is from The Haghe, I could not leave Mylady Swann unvisited.

What then if she were provided, as I am now, of a new paire of virginals of the lenght of 4 Hollands elles and a quarter? I could tell you wonders, Madam, of its most excellent sound and other perfections, which a time was when they could have charmed you, but seeing you quite out of all sence and delight of musike but what consisteth in division (division not of fingers upon strings, but of gold and silver of which I have little notice), | 24v | I see it were in vaine to entertaine you with such trifles, and therefore have sought some other divertissement at least to pas your time withall in travelling home.

For that purpose I intreat Your Ladyship to receive these poor presents. One of the bookes will inform you of what became of me since I had the honour to see you last in England, and how not unwelcome a guest I was at Orange, after that afflicted people had been delivered by my endeavours. You will find their expressions, concerning my unworthie person beyond all reason and truth, but, Madame, your charitie must impute it to the madness of an extream joy the whole countrie was in, for the happy recovery out of the heavy oppression they had groaned under, considering it was the people's harts that spoke and not their braines.

The second almanach is the yongest and, as you shall find somewhere in the text, the last of my productions of that nature, upon our illustrious new way digged and paved through the sand-downes from hence to

Schevering. Your Ladyship would not vouchsafe to come and see the original, and so at least the shadow of it must come to see you. I hope you will find some idle howre to peruse it in hast, when there shall be no division more to be played.

And so, sweet Madam, wishing you all happines, both here and in heaven, where we are more like to meet then anywhere else, I rest as ever I was and for ever, etc.

Vertaling

Aan mevrouw Swann.

6 juni 1668.

Mevrouw,

Er kon alleen vrede tussen u en mij worden gesloten door de tussenkomst van zo'n vriendelijke ¹brief als u mij heeft willen sturen, op een moment dat ik veronderstelde dat u in Hamburg vertoefde, omdat uw neef Sixty mij dat verzekerde en mij versterkte in die mening door mij te vertellen dat u met plezier een hele nacht in Den Haag wilde verblijven zonder dat te melden aan hen die veronderstelden sedert lang in het bezit te zijn van een stukje van uw hart.

In alle oprechtheid, mevrouw: ik was een beetje bedroefd door dat nieuws en ik ben nauwelijks hersteld van - ik weet het niet - mijn misnoegen of mijn boosheid. Echter, omdat ik zie dat u bereid bent om ons in woorden te betalen, moet ik geduld hebben. Van één ding moet ik u verzekeren: wanneer ik zo dicht bij Hamburg zou verblijven als Utrecht af ligt van Den Haag, dan zou ik mevrouw Swann niet onbezocht kunnen laten.

En als ze zou zijn voorzien van, zoals ik nu ben, een klavecimbel van vier en een kwart hollandse el lang? Ik kan u wonderbaarlijke zaken vertellen, mevrouw, over zijn uitmuntende klank en andere volmaaktheden, die u ooit konden bekoren, maar, omdat ik merk dat u het geheel buiten alle zin en verrukking van muziek stelt, behalve waar het om variaties gaat, (niet van vingers op de snaren, maar van goud en zilver, waar ik weinig verstand van heb), begrijp ik dat het tevergeefs zou zijn om u te onderhouden met zulke kleinigheden, en daarom heb ik wat andere afleiding voor u gezocht, om op zijn minst de tijd door te komen tijdens de thuisreis.

Voor dat doel vraag ik u om deze nederige presentjes te ontvangen. ²Eén van de boeken toont u wat er van mij is geworden sinds ik de eer had om u vorige keer te zien in ³Engeland en dat ik een niet onwelkome gast was in Orange, nadat die arme mensen door mijn inspanningen waren bevrijd. U zult hun uitingen vinden betreffende mijn onwaardige persoon, uitgaand boven alle redelijkheid en waarheid, maar, mevrouw, uw goedheid moet het weten toe te schrijven aan de gekte vanwege een buitengewone vreugde, die het hele land beving, over de gelukkige bevrijding uit de zware onderdrukking waaronder zij hadden gezocht, daarbij in acht nemend dat de harten spraken, niet de hersens.

Het tweede werkje is mijn ⁴nieuwste pennenvrucht, en zoals u ergens in de tekst kunt vinden, de laatste van mijn werken van dien aard, over onze beroemde nieuwe weg, uitgegraven door de duinen en geplaveid van hier tot Scheveningen. Aangezien u zich niet wilde verwaardigen om hem in eigen persoon te komen aanschouwen, moet op zijn minst de schaduw ervan u bereiken. Ik hoop dat u een ledig uurtje zult vinden om het vluchtig te lezen wanneer er geen variaties meer zijn om te spelen.

En zo, lieve mevrouw, u alle geluk toewensend zowel hier als in de hemel waar we elkaar waarschijnlijker zullen ontmoeten dan ergens anders, blijf ik voor altijd zoals ik altijd was, enzovoorts.

---

1. Utricia Ogle aan Huygens, mei 1668 (verloren).

2. Zeker Jacques-Pineton de Chambrun, *Relation de ce qui s'est passé au restablissement d'Orange* (Orange 1666).

3. Huygens verbleef in 1663 en 1664 medio juni tot medio september in Engeland.

4. *De nieuwe Zee-straet van 's-Gravenhage op Schevening* (Den Haag: Johannes Tongerloo, 1667).